

Preses relīze

Luksemburgā 2022. gada 21. februārī

ES ieguldījumu fondu vienotais tirgus joprojām lielā mērā nav sniedzis plānotos ieguvumus

ES pastāv tiesiskais regulējums attiecībā uz ieguldījumu fondu vienotā tirgus izveidi ārpus ES, un tā mērķis ir nodrošināt ES iedzīvotāju ieguldījumu aizsardzību. Tomēr Eiropas revīzijas palātas revidenti šodien publicētajā īpašajā ziņojumā apgalvo, ka nav sasniegti visi tā vērienīgie mērķi un daudzi iespējamie ieguvumi ieguldītājiem joprojām paliek neizmantojami. Mērķis izveidot patiesu ieguldījumu fondu vienoto tirgu nav sasniegts, un pārrobežu darbības ir retas. Fondu uzraudzība visās dalībvalstīs joprojām nav konsekventa, ieguldītāju aizsardzība turpina būt vāja un sistēmiskie riski netiek pienācīgi kontrolēti.

Ieguldījumu fondiem ir būtiska nozīme Eiropas kapitāla tirgu savienībā, palīdzot ieguldītājiem efektīvi sadalīt kapitālu. 2020. gadā ieguldījumu fondu aktīvos visā ES bija gandrīz 19 triljoni EUR. Gandrīz 70 % no ES fondu tirgus joprojām ir koncentrēti tikai četrās dalībvalstīs: Luksemburgā, Īrijā, Vācijā un Francijā. Lai sekmētu veselīgas un produktīvas ieguldījumu fondu nozares attīstību un aizsargātu ieguldītājus, ES ir veikusi pasākumus un izveidojusi ieguldījumu fondu tiesisko regulējumu ar mērķi nodrošināt, ka visā vienotajā tirgū tiek piemēroti līdzīgi noteikumi.

“Integrētāks ieguldījumu fondu tirgus būtu varējis nodrošināt ES uzņēmumiem daudzveidīgākus finansējuma avotus, kā arī sniegt ieguldītājiem labāku aizsardzību un plašāku izvēli,” teica par šo revīziju atbildīgais ERP loceklis *Rimantas Šadžius*. “Tomēr joprojām pastāv pārrobežu šķēršļi, uzraudzības standarti Eiropas Savienībā atšķiras, un ne visas potenciālās priekšrocības var izmantot.”

Revidenti konstatēja, ka vairākas pastāvīgas nepilnības joprojām ierobežo ES ieguldījumu vides sniegto priekšrocību izmantošanu. Patiesas pārrobežu ieguldījumu darbības joprojām ir retas – lielākajā daļā ES valstu ieguldījumu fondi galvenokārt tiek izplatīti vietējā tirgū. Revidenti arī konstatēja, ka daudzi no gaidāmajiem ieguvumiem ieguldītājiem, piemēram, zemākas maksas un plašākas izvēles iespējas, vēl nav īstenojušies – izmaksas joprojām ir augstas un katrā dalībvalstī ievērojami atšķiras. Joprojām pastāv šķēršļi iekļūšanai tirgū, un tas nozīmē, ka vēl netiek nodrošināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Revidenti arī atzīmē, ka dažas problēmas, kas ietekmē tirgu, piemēram, nodokļu sistēmu, vietējo pieprasījumu un to, kā aktīvu pārvaldītāji izvēlas izplatīt savus ieguldījumu fondus, nevar risināt ar ES tiesību aktiem.

Revidenti norāda, ka ES pasākumi ir palīdzējuši palielināt ieguldījumu fondu pārredzamību. Ieguldītāji ir labāk informēti par ieguldījumu riskiem, rezultātiem un izmaksām. Tomēr

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ieguldītājiem joprojām ir ļoti grūti salīdzināt fondus visā ES. Turklāt ieguldītāji aizvien nav pienācīgi aizsargāti, piemēram, no nepamatotām izmaksām, ko cita starpā rada nepārredzama pārdošanas prakse, vai pret neobjektīvām finanšu starpnieku konsultācijām, kas mudina iegādāties produktus, kuri nav pietiekami piemēroti viņu vajadzībām. Šajā kontekstā kā problēmu var minēt zaļmaldināšanu – revidenti norāda, ka vides un sociālā ziņā ilgspējīgu fondu marķējums “VSP” pašlaik nav reglamentēts un to var ļaunprātīgi izmantot, lai pārdotu produktus, kas neatbilst augstiem ētikas standartiem.

Revidenti arī konstatēja problēmas saistībā ar fondu uzraudzības konsekvenci un efektivitāti. Atbildīgā ES aģentūra (EVTI) ir centusies veicināt uzraudzības konvergenci, tādējādi nedaudz uzlabojot uzraudzību un samazinot atšķirības. Tomēr savā darbā tā palaujas uz valstu uzraudzības iestāžu labo gribu un savas Uzraudzības padomes vēlmi iegūt informāciju, tādēļ tai ir ierobežotas zināšanas par to, vai dalībvalstīs tiek īstenots līdzvērtīgs uzraudzības līmenis, un tā nevar novērtēt panākto progresu uzraudzības konverģences jomā.

Revīzijas laikā radās arī šaubas par Komisijas likumdošanas pieejas piemērotību: tiesību akti, kas reglamentē ieguldījumu fondu pārrobežu regulējumu, galvenokārt ietvert direktīvas jeb tiesību aktus, kuros dalībvalstīm ir noteikts pienākums ieviest savas noteikumu versijas atbilstoši valstu interpretācijai un apstākļiem. Šāda prakse ir radījusi būtiskas atšķirības dalībvalstu regulējumos.

Revidenti ir sagatavojuši vairākus ieteikumus, kā to uzlabot. Taču viņi brīdina, ka ar nelielu tiesiskā regulējuma pārskatīšanu vien nepietiks, lai izveidotu patiesu vienoto tirgu.

Vispārīga informācija

1985. gadā ES ieviesa pasākumus ar mērķi likvidēt šķēršļus, kas kavē ieguldījumu fondu darbību pāri ES iekšējām robežām. Kopš tā laika fondi un fondu pārvaldnieki, kuru domicils ir vienā ES valstī, var tirgot savus fondus privātajiem ieguldītājiem visā ES, taču tos uzrauga tikai domicila valsts iestādes. 2011. gadā pieņemtā Alternatīvo ieguldījumu fondu direktīva deva iespēju tirgot konkrētus fondus profesionāliem ieguldītājiem visā ES. Tajā pašā gadā Eiropas Savienība izveidoja Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi – aģentūru, kuras uzdevums ir uzlabot ieguldītāju aizsardzību un palīdzēt finanšu tirgu darbībai noritēt bez sarežģījumiem.

Īpašais ziņojums Nr. 04/2022 *“Ieguldījumu fondi: ES rīcība vēl nav radījusi patiesu vienoto tirgu, kas sniegtu labumu ieguldītājiem”* ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu). Revīzijas mērķis ir veicināt finanšu uzraudzības efektivitātes un lietderības, kā arī ieguldītāju aizsardzības palielināšanos ES dalībvalstīs.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tostarp valstu parlamentus, nozaru ieinteresētās personas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus. Lielākā daļa no mūsu ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem tiek ieviesta.

Kontaktinformācija presei

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu - mob. tālr.: (+352) 691 553 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - mob. tālr.: (+352) 691 553 547